ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 03/അധ്യായഃ 15

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 03

മനോരമയാ ഭാരദ്വാജാശ്രമം പ്രതി ഗമനമ്

വ്യാസ ഉവാച

സംയുഗേ ച സതി തത്ര ഭൂപയോരാഹവായ സമുപാത്തശസ്ത്രയോഃ .

ക്രോധലോഭവശയോഃ സമം തതഃ സമ്ബഭൂവ തുമുലസ്തു വിമർദഃ .. 1 ..

സംസ്ഥിതഃ സ സമരേ ധൃതചാപഃ പാർഥിവഃ പൃഥുലബാഹുയുധാജിത് .

സംയുതഃ സ്വബലവാഹനാദികൈരാഹവായ കൃതനിശ്ചയോ നൃപഃ .. 2 ..

വീരസേന ഇഹ സൈന്യസംയുതഃ ക്ഷാത്രധർമമനുസ്മൃത്യ സങ്ഗരേ .

പുത്രികാത്മജഹിതായ പാർഥിവഃ സംസ്ഥിതഃ സുരപതേഃ സമതേജാഃ .. 3 ..

സ ബാണവൃഷ്ടിം വിസസർജ പാർഥിവോ

യുധാജിതം വീക്ഷ്യ രണേ സ്ഥിതഞ്ച .

ഗിരിം തഡിത്വാനിവ തോയവൃഷ്ടിഭിഃ

ക്രോധാന്വിതഃ സത്യപരാക്രമോഽസൗ .. 4 ..

തം വീരസേനോ വിശിഖൈഃ ശിലാശിതൈഃ

സമാവൃണോദാശുഗമൈരജിഹ്മഗൈഃ .

ചിച്ഛേദ ബാണൈശ്ച ശിലീമുഖാനസൗ

തേനൈവ മുക്താനതിവേഗപാതിനഃ .. 5 ..

ഗജരഥതുരഗാണാം സമ്ബഭൂവാതിയുദ്ധം

സുരനരമുനിസങ്ഘൈർവീക്ഷിതഞ്ചാതിഘോരമ് .

വിതതവിഹഗവൃന്ദൈരാവൃതം വ്യോമ സദ്യഃ

പിശിതമശിതുകാമൈഃ കാമഗൃധ്രാദിഭിശ്ച .. 6 ..

തത്രാദ്ഭുതാ ക്ഷതജസിന്ധുരുവാഹ ഘോരാ
വൃന്ദേഭ്യ ഏവ ഗജവീരതുരങ്ഗമാണാമ് .
ത്രാസാവഹാ നയനമാർഗഗതാ നരാണാം
പാപാത്മനാം രവിജമാർഗഭവേവ കാമമ് .. 7 ..
കീർണാനി ഭിന്നപുലിനേ നരമസ്തകാനി
കേശാവൃതാനി ച വിഭാന്തി യഥൈവ സിന്ധൗ .
തുമ്ബീഫലാനി വിഹിതാനി വിഹർതുകാമൈ-
ര്ബാലൈര്യഥാ രവിസുതാപ്രഭവേഷ്വ നൂനമ് .. 8 ..
വീരം മൃതം ഭുവി ഗതം പതിതം രഥാദ്വൈ
ഗൃധ്രഃ പലാർഥമുപരി ഭ്രമതീതി മന്യേ .
ജീവോഽപ്യസൗ നിജശരീരമവേക്ഷ്യ കാന്തം
കാങ്ക്ഷത്യഹോഽതിവിവശോഽപി പുനഃ പ്രവേഷ്ടുമ് .. 9 ..
ആജൗ ഹതോഽപി നൃവരഃ സുവിമാനരൂഢഃ
സ്വാങ്കേ സ്ഥിതാം സുരവധൂം പ്രവദത്യഭീഷ്ടമ് .
പശ്യാധുനാ മമ ശരീരമിദം പൃഥിവ്യാം
ബാണാഹതം നിപതിതം കരഭോരു കാന്തമ് .. 10 ..
ഏകോ ഹതസ്തു രിപുണൈവ ഗതോഽന്തരിക്ഷം
ദേവാങ്ഗനാം സമധിഗമ്യ യുതോ വിമാനേ .
താവത്പ്രിയാ ഹുതവഹേ സുസമർപ്യ ദേഹം
ജഗ്രാഹ കാന്തമബലാ സബലാ സ്വകീയാ .. 11 ..
യുദ്ധേ മൃതൗ ച സുഭടൗ ദിവി സങ്ഗതൗ താ-
വന്യോന്യശസ്ത്രനിഹതൗ സഹ സമ്പ്രയാതൗ .
തത്രൈവ ജഘ്നതുരലം പരമാഹിതാസ്ത്രാ-
വേകാപ്സരോഽർഥവിഹതൗ കലഹാകുലൗ ച .. 12 ..
കശ്ചിദ്യുവാ സമധിഗമ്യ സുരാങ്ഗനാം വൈ
രൂപാധികാം ഗുണവതീം കില ഭക്തിയുക്തഃ .

സ്വീയാൻ ഗുണാൻപ്രവിതതാൻപ്രവദംസ്തദാ്സൗ

താം പ്രേമദാമനുചകാര ച യോഗയുക്തഃ .. 13 ..

ഭൗമം രജോ്തിവിതതം ദിവി സംസ്ഥിതഞ്ച

രാത്രിം ചകാര തരണിഞ്ച സമാവൃണോദ്യത് .

മഗ്നം തദേവ രുധിരാമ്ബുനിധാവകസ്മാത്

പ്രാദുർബഭൂവ രവിരപ്യതികാന്തിയുക്തഃ .. 14 ..

കശ്ചിദ്ഗതസ്തു ഗഗനം കില ദേവകന്യാം

സമ്പ്രാപ്യ ചാരുവദനാം കില ഭക്തിയുക്താമ് .

നാങ്ഗീചകാര ചതുരോ വ്രതനാശഭീതോ

യാസ്യത്യയം മമ വൃഥാ ഹ്യനുകൂലശബ്ദഃ .. 15 ..

സങ്ഗ്രാമേ സംവൃതേ തത്ര യുധാജിത്പൃഥിവീപതിഃ .

ജഘാന വീരസേനം തം ബാണൈസ്തീവ്രൈഃ സുദാരുണൈഃ .. 16 ..

നിഹതഃ സ പപാതോർവ്യാം ഛിന്നമൂർധാ മഹീപതിഃ .

പ്രഭഗ്നം തദ്ബലം സർവം നിർഗതം ച ചതുർദിശമ് .. 17 ..

മനോരമാ ഹതം ശ്രുത്വാ പിതരം രണമൂർധനി .

ഭയത്രസ്താഥ സഞ്ജാതാ പിതുർവൈരമനുസ്മരൻ .. 18 ..

ഹനിഷ്യതി യുധാജിദ്വൈ പുത്രം മമ ദുരാശയഃ .

രാജ്യലോഭേന പാപാത്മാ സേതി ചിന്താപരാഭവത് .. 19 ..

കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി പിതാ മേ നിഹതോ രണേ .

ഭർതാ ചാപി മൃതോ്ദ്യൈവ പുത്രോ്യം മമ ബാലകഃ .. 20 ..

ലോഭോ്തീവ ച പാപിഷ്ഠസ്തേന കോ ന വശീകൃതഃ .

കിം ന കുര്യാത്തദാവിഷ്ടഃ പാപം പാർഥിവസത്തമഃ .. 21 ..

പിതരം മാതരം ഭ്രാതൄൻഗുരൂൻസ്വജനബാന്ധവാൻ .

ഹന്തി ലോഭസമാവിഷ്ടോ ജനോ നാത്ര വിചാരണാ .. 22 ..

അഭക്ഷ്യഭക്ഷണം ലോഭാദഗമ്യാഗമനം തഥാ .

കരോതി കില തൃഷ്ണാർതോ ധർമത്യാഗം തഥാ പുനഃ .. 23 ..

ന സഹായോഽസ്തി മേ കശ്ചിന്നഗരേഽത്ര മഹാബലഃ .

യദാധാരേ സ്ഥിതാ ചാഹം പാലയാമി സുതം ശുഭമ് .. 24 ..

ഹതേ പുത്രേ നൃപേണാദ്യ കിം കരിഷ്യാമ്യഹം പുനഃ .

ന മേ ത്രാതാഽസ്തി ഭുവനേ യേന വൈ സുസ്ഥിതാ ഹ്യഹമ് .. 25 ..

സാപി വൈരയുതാ കാമം സപത്നീ സർവദാ ഭവേത് .

ലീലാവതീ ന മേ പുത്രേ ഭവിഷ്യതി ദയാവതീ .. 26 ..

യുധാജിതി സമായാതേ ന മേ നിഃസരണം ഭവേത് .

ജ്ഞാത്വാ ബാലം സുതം സോഽദ്യ കാരാഗാരം നയിഷ്യതി .. 27 ..

ശ്രൂയതേ ഹി പുരേന്ദ്രേണ മാതുർഗർഭഗതഃ ശിശുഃ .

കൃന്തിതഃ സപ്തധാ പശ്ചാത്കൃതാസ്തേ സപ്ത സപ്തധാ .. 28 ..

പ്രവിശ്യ ചോദരം മാതുഃ കരേ കൃത്വാല്പകം പവിമ് .

ഏകോനപഞ്ചാശദപി തേഽഭവന്മരുതോ ദിവി .. 29 ..

സപത്ന്യൈ ഗരലം ദത്തം സപത്ന്യാ നൃപഭാര്യയാ .

ഗർഭനാശാർഥമുദ്ദിശ്യ പുരൈതദ്വൈ മയാ ശ്രുതമ് .. 30 ..

ജാതസ്തു ബാലകഃ പശ്ചാദ്ദേഹേ വിഷയുതഃ കില .

തേനാസൗ സഗരോ നാമ വിഖ്യാതോ ഭുവി മണ്ഡലേ .. 31 ..

ജീവമാനോഽഥ ഭർതാ വൈ കൈകേയ്യാ നൃപഭാര്യയാ .

രാമഃ പ്രവ്രാജിതോ ജ്യേഷ്ഠോ മൃതോ ദശരഥോ നൃപഃ .. 32 ..

മന്ത്രിണസ്ത്വവശാഃ കാമം യേ മേ പുത്രം സുദർശനമ് .

രാജാനം കർതുകാമാ വൈ യുധാജിദ്വശഗാശ്ച തേ .. 33 ..

ന മേ ഭ്രാതാ തഥാ ശൂരോ യോ മാം ബന്ധാത്പ്രമോചയേത് .

മഹത്കഷ്ടഞ്ച സമ്പ്രാപ്തം മയാ വൈ ദൈവയോഗതഃ .. 34 ..

ഉദ്യമഃ സർവഥാ കാര്യഃ സിദ്ധിർദൈവാദ്ധി ജായതേ .

ഉപായം പുത്രരക്ഷാർഥം കരോമ്യദ്യ ത്വരാന്വിതാ .. 35 ..

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ സാ ബാലാ വിദല്ലം ചാതിമാനിനമ് .

നിപുണം സർവകാര്യേഷു ചിന്ത്യം മന്ത്രിവരോത്തമമ് .. 36 ..

സമാഹൂയ തമേകാന്തേ പ്രോവാച ബഹുദുഃഖിതാ .
ഗൃഹീത്വാ ബാലകം ഹസ്തേ രുദതീ ദീനമാനസാ .. 37 ..
പിതാ മേ നിഹതഃ സംഖ്യേ പുത്രോഽയം ബാലകസ്തഥാ .
യുധാജിദ്ബലവാൻ രാജാ കിം വിധേയം വദസ്വ മേ .. 38 ..
താമുവാച വിദല്ലോഽസൗ നാത്ര സ്ഥാതവ്യമേവ ച .
ഗമിഷ്യാമോ വനേ കാമം വാരാണസ്യാഃ പുനഃ കില .. 39 ..
തത്ര മേ മാതുലഃ ശ്രീമാന്വർതതേ ബലവത്തരഃ .
സുബാഹുരിതി വിഖ്യാതോ രക്ഷിതാ സ ഭവിഷ്യതി .. 40 ..
യുധാജിദ്ദർശനോത്കണ്ഠമനസാ നഗരാദ്ബഹിഃ .
നിർഗത്യ രഥമാരുഹ്യ ഗന്തവ്യം നാത്ര സംശയഃ .. 41 ..
ഇത്യുക്താ തേന സാ രാജ്ഞീ ഗത്വാ ലീലാവതീം പ്രതി .
ഉവാച പിതരം ദ്രഷ്ടും ഗച്ഛാമ്യദ്യ സുലോചനേ .. 42 ..
ഇത്യുക്ത്വാ രഥമാരുഹ്യ സൈരന്ധ്രീസംയുതാ തദാ .
വിദല്ലേന ച സംയുക്താ നിഃസൃതാ നഗരാദ്ബഹിഃ .. 43 ..
ത്രസ്താ ഹ്യാർതാതികൃപണാ പിതുഃ ശോകസമാകുലാ .
ദൃഷ്ട്വാ യുധാജിതം ഭൂപം പിതരം ഗതജീവിതമ് .. 44 ..
സംസ്കാര്യ ച ത്വരായുക്താ വേപമാനാ ഭയാകുലാ .
ദിനദ്വയേന സമ്പ്രാപ്താ രാജ്ഞീ ഭാഗീരഥീതടമ് .. 45 ..
നിഷാദൈലുണ്ഠിതാ തത്ര ഗൃഹീതം സകലം വസു .
രഥഞ്ചാപി ഗൃഹീത്വാ തേ നിർഗതാ ദസ്യവഃ ശഠാഃ .. 46 ..
രുദതീ സുതമാദായ ചാരുവസ്ത്രാ മനോരമാ .
നിര്യയൗ ജാഹ്നവീതീരേ സൈരന്ധ്രീകരലമ്ബിതാ .. 47 ..
ആരുഹ്യ ച ഭയാച്ഛീഘ്രമുഡുപം സാ ഭയാകുലാ .
തീർത്വാ ഭാഗീരഥീം പുണ്യാം യയൗ ത്രികൂടപർവതമ് .. 48 ..
ഭാരദ്വാജാശ്രമം പ്രാപ്താ ത്വരയാ ച ഭയാകുലാ .
സംവീക്ഷ്യ താപസാംസ്തത്ര സഞ്ജാതാ നിർഭയാ തദാ .. 49 ..

മുനിനാ സാ തതഃ പൃഷ്ടാ കാ്യസി കസ്യ പരിഗ്രഹഃ .

കഷ്ടേനാത്ര കഥം പ്രാപ്താ സത്യം ബ്രൂഹി ശുചിസ്മിതേ .. 50 ..

ദേവീ വാ മാനുഷീ വാസി ബാലപുത്രാ വനേ കഥമ് .

രാജ്യഭ്രഷ്ടേവ വാമോരു ഭാസി ത്വം കമലേക്ഷണേ .. 51 ..

ഏവം സാ മുനിനാ പൃഷ്ടാ നോവാച വരവർണിനീ .

രുദതീ ദുഃഖസന്തപ്താ വിദല്ലം ച സമാദിശത് .. 52 ..

വിദല്ലസ്തമുവാചേദം ധ്രുവസന്ധിർനൃപോത്തമഃ .

തസ്യ ഭാര്യാ ധർമപത്നീ നാമ്നാ ചേയം മനോരമാ .. 53 ..

സിംഹേന നിഹതോ രാജാ സൂര്യവംശീ മഹാബലഃ .

പുത്രോ്യയം നൃപതേസ്തസ്യ നാമ്നാ ചൈവ സുദർശനഃ .. 54 ..

അസ്യാഃ പിതാതിധർമാത്മാ ദൗഹിത്രാർഥം മൃതോ രണേ .

യുധാജിദ്ഭയസന്ത്രസ്താ സമ്പ്രാപ്താ വിജനേ വനേ .. 55 ..

ത്വാമേവ ശരണം പ്രാപ്താ ബാലപുത്രാ നൃപാത്മജാ .

ത്രാതാ ഭവ മഹാഭാഗ ത്വമസ്യാ മുനിസത്തമ .. 56 ..

ആർതസ്യ രക്ഷണേ പുണ്യം യജ്ഞാധികമുദാഹൃതമ് .

ഭയതസ്തസ്യ ദീനസ്യ വിശേഷഫലദം സ്മൃതമ് .. 57 ..

ഋഷിരുവാച

നിർഭയാ വസ കല്യാണി പുത്രം പാലയ സുവ്രതേ .

ന തേ ഭയം വിശാലാക്ഷി കർതവ്യം ശത്രുസമ്ഭവമ് .. 58 ..

പാലയസ്വ സുതം കാന്തം രാജാ ത്േയം ഭവിഷ്യതി .

നാത്ര ദുഃഖം തഥാ ശോകഃ കദാചിത്സമ്ഭവിഷ്യതി .. 59 ..

വ്യാസ ഉവാച

ഇത്യുക്താ മുനിനാ രാജ്ഞീ സ്വസ്ഥാ സാ സമ്ബഭൂവ ഹ .

ഉടജേ മുനിനാ ദത്തേ വീതശോകാ തദാവസത് .. 60 ..

സൈരന്ധ്രീസഹിതാ തത്ര വിദല്ലേന ച സംയുതാ .

സുദർശനം പാലയാനാ ന്യവസത്സാ മനോരമാ .. 61 ..

ഇതി ശ്രീദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം തൃതീയസ്കന്ധേ മനോരമയാ ഭാരദ്വാജാശ്രമം പ്രതി ഗമനം നാമ പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ .. 15 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_03/അധ്യായഃ_15&oldid=75593"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-